

TÜRK TEKSTİL SEKTÖRÜ VE RUSYA PAZARI

RUS TÜRK İŞADAMLARI BİRLİĞİ
Temmuz 2019

İÇİNDEKİLER

1-Dünya tekstil ve konfeksiyon ihracatı	3
2-Tekstil sektörünün Türkiye için önemi	4
3-Türkiye'nin tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı ihracatı	5
4-Rusya'nın tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı ithalatı	8
5-Rusya'nın tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı ithalatının ülkelere göre dağılımı.....	9
6-Rusya'nın tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı üretimi.....	11
7-Sonuç ve değerlendirme	13

1-Dünya tekstil ve konfeksiyon ihracatı

2017 yılında dünya imalat sanayi ürünleri ihracatının %6'sını tekstil ve konfeksiyon ihracatı oluşturmuştur. En çok tekstil ürünü ihraç eden ülke 110 milyar dolar ile Çin olmuştur. Çin dünya tekstil ihracatında 2000 yılında %10 paya sahip iken bu oran 2016 yılında %37'ye yükselmiştir. AB ülkelerinin payı ise aynı dönemde %37'den %23'e düşmüştür. Türkiye 2017 yılında 10 milyar dolar tutarında tekstil ihracatı gerçekleştirmiştir. Dünya tekstil ihracatında Türkiye'nin payı %2,4'den %3,8'e yükselmiştir.

Tablo-1:En çok tekstil ürünü ihraç eden ülkeler-2017, milyar dolar

Çin	110
Avrupa Birliği-28	69
Hindistan	17
ABD	14
Türkiye	11
Güney Kore	10

Kaynak:Dünya Ticaret Örgütü

2017 yılında en çok konfeksiyon ihraç eden ülke 158 milyar dolar ile yine Çin olmuştur. Türkiye ise 15 milyar dolar tutarında ihracat gerçekleştirmiştir. Çin bu gruptaki payını da önemli ölçüde artırırken Türkiye'nin 2000 yılında %3,3 olan payı 2016 yılında %3,4 olarak gerçekleşmiştir. Bu grupta AB ülkelerinin payı tekstilde olduğu gibi fazla gerilememiş, 2000 yılında %28 iken 2016 yılında %26 olarak gerçekleşmiştir. Bu grupta Çin yanı sıra Vietnam ve Bangladeş gibi ülkeler payını artırmıştır. Bu gelişmelerde daha çok işçilik maliyetleri etkili olmuştur.

Tablo-2:En çok konfeksiyon ihraç eden ülkeler-2017, milyar dolar

Çin	158
Avrupa Birliği-28	130
Bangladeş	29
Vietnam	27
Hindistan	18
Türkiye	15

Kaynak:Dünya Ticaret Örgütü

2-Tekstil sektörünün Türkiye için önemi

Tekstil ve konfeksiyon sektörü Türkiye ekonomisinde oldukça dinamik bir yapıya sahip olup bazı şehirler için özel bir yeri bulunmaktadır. Genel olarak Türkiye'de istihdam, üretim ve ihracat açısından önemli katkı sağlayan bir sektördür. Ayrıca Türk ihracatçılarının yurtdışındaki önemli yüzü, markalaşma, uluslararası pazarlara açılma arayışlarının önemli bir alanı konumunda olmuştur.

2017 yılında tekstil ve konfeksiyon sektöründe yaklaşık 1 milyon istihdam söz konusu olmuştur. Tabii bu sektörde kayıt dışı çalışan kişiler de dikkate alındığında sektörün istihdama katkısı daha fazla olmaktadır. Tekstil ve konfeksiyon üretiminin imalat sanayi içerisindeki payı ise yaklaşık %17 civarındadır.

Tekstil sektörü ürün kalitesi, teknoloji düzeyi, makine altyapısı gibi açılardan dünya ile rekabet edebilecek seviyededir. Bununla birlikte teknolojinin yakından takip edilmesi, çalışanların eğitimlerinin artırılması, katma değeri yüksek üretim yapılması, markalaşma, reklam ve bilinirlik seviyelerinin yükseltilmesi önem taşımaktadır.

Yine tekstil sektörü açısından ham madde ve malzeme zenginliği önemli bir avantaj olmaktadır. Türkiye'nin tekstil sektöründe uzun yıllara varan tecrübesi söz konusudur.

Diğer taraftan, öz kaynak yetersizliği, finansman sorunları, kur dalgalanmaları ve diğer maliyetler nedeniyle sektörde önemli zorluklar yaşanmaktadır. Teknoloji ve ar-ge eksikliği, kayıt dışının büyük olması gibi sorunlar da önemlidir. Yaşanan son krizlerde iplik fabrikaları ve konfeksiyon atölyeleri önemli ölçüde etkilenmiş durumdadır. Bazı işverenler ucuz iş gücü sağlayan Afrika ve diğer bazı ülkelere yönelmiş durumdadır. Çin'in temel ve standart tekstil ürünlerindeki rekabet gücü çok yüksektir. Tekstil sektöründe enerji, işçilik, vergi ve sigorta maliyetleri yüksektir. Ekonomik sorunlar nedeniyle önemli bir finansman ve kur maliyeti oluşmuş durumdadır. Tekstil sektörünün nitelikli eleman konusunda üniversite işbirliği önem taşımaktadır.

Tablo-3:Tekstil, konfeksiyon ve deri ürünleri sektörlerinde istihdam (kişi)

	2010	2013	2014	2015	2017
Tekstil	356.477	441.357	444.156	420.927	422.166
Konfeksiyon	390.140	477.139	497.193	482.816	493.952
Deri Ürünleri	46.163	65.813	64.533	60.716	61.750
THD Toplam	792.780	984.309	1.005.882	964.459	977.868
İmalat Sanayi	2.876.529	3.476.261	3.580.914	3.578.737	3.668.237
Tüm Sektörler	6.712.738	12.484.113	13.240.122	13.999.398	14.477.817

Kaynak: Ticaret Bakanlığı- SGK

Tablo-4:Türkiye’de tekstil ve konfeksiyon sektörü genel üretim ve yatırım durumu (2015 Yılı)

Sektörler	Üretim Değeri (milyar TL)	Katma Değer (milyar TL)	Yatırım (milyon TL)
Tekstil	89,5	22,4	6.607
Giyim	63,2	14,6	2.620
Deri	8,9	1,9	451
İmalat Sanayi Toplamı	1.062,80	227,5	66.595
İmalat Sanayi İçinde Pay (%)	15,2	17,1	14,5

Kaynak: Ticaret Bakanlığı-TÜİK

3-Türkiye’nin tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı ihracatı

Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyon ihracatı 2017'de toplam ihracatın %18'ini oluşturmuştur. Türkiye 2018 yılında 15 milyar dolar tutarında örülmüş ve örülmemiş giyim eşyası ihracatı gerçekleştirmiştir. Deri, kürkler, ayakkabı, halılar ve pamuk gibi grupları da dikkate aldığımızda 2018 yılında yaklaşık 30 milyar dolarlık bir ihracat söz konusu olmuştur.

Tablo-5: Türkiye'nin tekstil, konfeksiyon, deri ve ayakkabı ihracatı, milyon \$

Fasıl Adı	2014	2015	2016	2017	2018
Örme Giyim Eşyası Ve Aksesuarları	10.024	8.926	8.849	8.840	9.042
Örülmemiş Giyim Eşyası Ve Aksesuarları	6.233	5.916	5.925	5.948	6.262
Halılar Ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddeden Yer Kaplamaları	2.348	2.009	1.913	2.162	2.264
Mensucattan Mamul Diğer Eşya, Kullanılmış Eşya, Paçavralar	2.228	1.899	1.954	2.017	2.052
Pamuk	1.875	1.703	1.719	1.717	1.827
Dokumaya Elverişli Suni Ve Sentetik Lifler	1.773	1.564	1.487	1.539	1.614
Örme Eşya	1.694	1.441	1.498	1.553	1.535
Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	1.456	1.348	1.317	1.429	1.515
Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar vb Eşya Ve Aksanı	719	670	704	766	888
Vatka, Keçe, Dokunmamış Mensucat, Özel İplik, Sicim Ve Mamulleri	578	570	612	647	793
Özel Dokunmuş Mensucat, Dantela, Duvar Halıları, İşlemeler	596	480	485	479	455
Deri Eşya, Saraciye Eşyası, Seyahat Eşyası, Bağırsaktan Eşya	427	323	294	303	323
Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış Mensucat, Bunlardan Teknik Eşya	340	303	293	299	315
Ham Postlar, Deriler (Kürkler Hariç) Ve Köseleler	226	181	184	210	210
Postlar, Kürkler, Taklit Kürkler Ve Mamulleri	240	137	124	156	174
Yün ,Kil ,At Kili; Bunların İplik Ve Dokumaları	196	154	122	149	154
Dokumaya Elverişli Bitkisel Lifler, Kâğıt İpeği Ve Dokumaları	26	22	29	32	44
İpek	3	3	2	3	3
TOPLAM	30.981	27.651	27.513	28.250	29.470

Kaynak:Trademap

Türkiye'nin tekstil ihracatına örülmüş ve örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı açısından bakıldığında ilk sıraları Avrupa ülkelerinin aldığı görülmektedir.

Tablo-6:Örülmüş giyim eşyası ihracı, 1000 \$

	2014	2015	2016	2017	2018
Toplam	10.024.248	8.928.097	8.849.344	8.840.031	9.052.153
Almanya	2.384.458	1.886.562	1.891.189	1.919.508	1.877.040
İngiltere	1.641.175	1.458.003	1.319.555	1.266.363	1.319.735
İspanya	765.877	753.138	771.761	862.734	975.637
Hollanda	451.763	392.792	387.306	445.743	521.056
Fransa	603.047	462.337	443.991	444.500	485.405
Irak	407.645	439.990	305.848	451.755	421.340
İtalya	371.767	323.161	326.881	285.149	293.184
Belçika	246.946	206.659	214.319	204.510	207.369
Polonya	252.565	254.106	312.805	233.704	203.632

ABD	122.504	148.653	143.945	150.885	176.922
Danimarka	292.954	216.730	205.866	177.992	175.506
İsveç	184.341	135.727	155.424	150.082	144.779
İsrail	59.519	66.612	87.045	103.457	111.495
Rusya	147.542	76.774	45.593	79.319	110.961

Kaynak:Trademap

Tablo-7:Örülmemiş giyim eşyası, 1000 \$

	2014	2015	2016	2017	2018
Toplam	6.232.503	5.917.103	5.925.410	5.947.844	6.267.514
İspanya	822.661	874.317	919.449	1.165.470	1.353.278
Almanya	937.030	798.482	796.846	834.092	833.124
İngiltere	713.465	632.590	604.737	589.740	600.136
Hollanda	361.114	307.710	266.066	301.484	370.694
Fransa	327.564	260.833	248.601	241.849	255.598
Danimarka	195.506	174.119	203.476	198.508	216.442
İsrail	139.530	155.975	178.572	183.488	200.538
Irak	201.384	259.146	196.652	208.874	195.750
İtalya	228.396	190.688	185.694	176.251	181.150
ABD	113.931	124.789	147.237	160.173	174.189
Polonya	151.257	161.672	210.714	153.435	112.371
Suudi Arab.	134.735	129.912	128.866	115.266	111.583
Rusya	113.028	82.467	57.616	82.014	104.176

Kaynak:Trademap

Ayakkabılar ve kürkler açısından ise Rusya'nın ilk sırayı aldığı görülmektedir.

Tablo-8:Ayakkabılar, 1000 \$

	2014	2015	2016	2017	2018
Toplam	719.258	670.444	704.163	765.970	887.343
Rusya	111.198	69.683	28.462	72.765	131.606
Irak	109.340	116.472	81.029	94.115	83.010
Almanya	39.820	36.229	43.965	46.970	61.024
Romanya	12.555	15.190	21.583	27.366	33.110
Suudi Arab.	38.153	33.300	36.943	36.026	32.140
İspanya	4.078	6.559	12.814	19.716	28.681
İtalya	16.714	17.626	17.366	18.223	23.881

Kaynak:Trademap

Tablo-9:Kürkler, 1000 \$

	2014	2015	2016	2017	2018
Toplam	239.768	136.825	123.751	155.902	173.949
Rusya	63.368	24.993	13.465	31.412	34.532
Kore	7.319	5.380	5.019	8.814	22.845
Fransa	19.069	10.217	10.903	18.459	20.536
İtalya	33.279	19.357	15.419	15.072	18.881
ABD	7.986	9.514	10.326	12.041	13.187
Almanya	14.669	9.709	8.833	9.651	10.395
Çin	27.262	22.019	20.858	17.215	9.847

Kaynak:Trademap

4-Rusya'nın tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı ithalatı

Trademap adlı sitede yer alan Rusya'nın bildirdiği ithalat rakamlarına göre Türkiye'nin tekstil, konfeksiyon, ayakkabı ve kürk unsurları açısından Rusya'ya 2018 yılında yaptığı ihracat yaklaşık 750 milyon dolar civarındadır. Rusya'nın aynı grupta dünyadan yaptığı ithalatın yaklaşık 13 milyar dolar olduğu dikkate alındığında Türkiye'nin payının (%5,7) düşük olduğu görülmektedir. Türkiye'nin sözü edilen grupta daha çok Avrupa ülkelerine ihracat yaptığı görülmektedir.

Tablo-10:Rusya'nın 2018 yılı tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı ithalatı, 1000 \$

2018 yılı rakamları	Rusya'nın Türkiye'den ithalatı	Türkiye'nin dünyaya ihracatı	Rusya'nın dünyadan ithalatı
<i>Toplam ithalat</i>	4.215.914	168.023.391	238.151.375
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	219.981	9.054.183	3.354.841
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	216.634	6.269.120	3.706.899
Ayakkabılar, çoraplar ve benzerleri; bu tür eşyaların parçaları	143.435	887.429	3.430.479
Kürkler ve yapay kürk; bunların üretmektedir	40.542	173.949	267.993
Suni ve sentetik elyaf	37.677	1.516.413	628.464
Örme veya tığ işi kumaşlar	29.482	1.536.259	301.735
Pamuk	23.000	1.827.243	592.129
Vatka, keçe ve dokunmamışlar; özel iplikler; sicim, halat, ip ve kablolar	16.570	792.627	465.961
Halılar ve diğer tekstil zemin kaplamaları	11.270	2.264.440	213.987
Özel dokuma kumaşlar; tepeli tekstil kumaşları; dantel; Halılar; abartı; nakış	9.850	454.961	127.897
Ham deri ve deriler (kürklü kürkleri hariç) ve deri	2.136	210.204	57.976
Diğer bitkisel tekstil elyafları; kağıt ipliği ve kağıt ipliğinden dokunmuş kumaşlar	396	44.499	41.588
İpek	0	2.661	3.903

Kaynak:Trademap

Türkiye'nin Rusya'ya yaptığı tekstil ve konfeksiyon ihracatını sınırlayan belli başlı unsurlar Çin etkisi, Rusya'da 2014 yılından itibaren yaşanan kriz ve kur etkisi, Türkiye'deki finansman sorunları, ayrıca Avrupa kaynaklı markalaşmış ürünlerdir. Rusya'nın yaptığı ithalat 2015 ve 2016 yıllarında önemli bir düşüş yaşamış, son yıllarda artış olsa da halen eski seviyesine dönememiştir. Ayrıca kriz sonrası uygulanan ithal ikamesi politikalarının bazı sonuçları olmuştur.

Tablo-11:-Rusya'nın yıl bazında tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı ithalatı, 1000 \$

	2014	2015	2016	2017	2018
Tüm ithalat	286.648.777	182.781.965	182.261.656	228.212.750	238.151.375
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı Ayakkabılar, çoraplar ve benzerleri; bu tür eşyaların parçaları	4.023.985	2.681.147	2.700.409	3.394.031	3.706.899
Örme giyim eşyası ve aksesuarı Deriden eşya; saraçlık ve koşum takımı; seyahat eşyaları, el çantaları ve benzeri kaplar; makaleler ...	3.682.146	2.362.348	2.352.806	3.175.405	3.430.479
Pamuk	3.724.664	2.417.088	2.560.676	3.181.208	3.354.841
Halılar ve diğer tekstil zemin kaplamaları Yün, ince veya kaba hayvan kılı; at kılından iplik ve dokuma kumaş	992.878	650.513	614.087	778.308	943.209
İpek	509.295	417.784	467.111	522.577	592.129
	260.593	142.481	133.136	185.425	213.987
	23.460	20.502	18.686	35.013	40.910
	26.024	3.193	3.861	3.970	3.903

Kaynak:Trademap

5-Rusya'nın tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı ithalatının ülkelere göre dağılımı

Rusya'nın örülmemiş ve örülmüş giyim eşyası ithalatında ilk üç sırayı Çin, Bangladeş ve İtalya'nın aldığı görülmektedir. Ancak Çin'in ağırlıklı bir yeri bulunmaktadır. Türkiye dördüncü sırada yer almaktadır.

Tablo-12:Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı, 1000 \$

Ülkeler	2014	2015	2016	2017	2018
Tüm	4.023.985	2.681.147	2.700.409	3.394.031	3.706.899
Çin	1.967.564	1.254.200	1.190.186	1.458.916	1.503.046
Bangladeş	231.316	221.900	276.981	371.006	369.659
İtalya	246.274	169.031	208.874	283.184	332.272
Türkiye	233.765	175.373	61.400	147.396	216.634
Vietnam	216.842	149.927	145.394	184.081	212.749
Belarus	203.804	73.041	90.316	96.394	131.574
Hindistan	152.288	104.973	96.490	108.995	96.030

Kaynak:Trademap

Tablo-13:Örme giyim eşyası ve aksesuarı, 1000 \$

Ülkeler	2014	2015	2016	2017	2018
Tüm	3.724.664	2.417.088	2.560.676	3.181.208	3.354.841
Çin	1.610.019	971.709	947.654	1.128.555	1.088.024
Bangladeş	313.090	262.531	308.721	414.083	441.395
İtalya	162.353	104.800	131.692	190.518	228.457
Türkiye	269.843	163.224	68.560	151.389	219.981
Özbekistan	153.656	128.748	160.088	202.352	195.133
Belarus	172.510	88.879	117.304	111.594	153.165
Sırbistan	116.404	77.465	98.288	135.559	143.024
Vietnam	80.519	54.114	76.901	119.260	107.147
Hindistan	126.152	88.628	92.333	100.280	99.719

Kaynak:Trademap

Diğer taraftan, ayakkabı grubunda Rusya ithalatı açısından ilk üç sırayı Çin, İtalya ve Vietnam almaktadır. Türkiye dördüncü sırada bulunmaktadır.

Tablo-14:Ayakkabılar, çoraplar ve benzerleri; bu tür eşyaların parçaları

Ülkeler	2014	2015	2016	2017	2018
Tüm	3.682.146	2.362.348	2.352.806	3.175.405	3.430.479
Çin	2.069.802	1.318.715	1.167.821	1.664.868	1.810.356
İtalya	372.797	244.889	281.380	374.682	376.052
Vietnam	277.598	214.358	268.122	312.561	316.754
Türkiye	79.517	57.047	15.720	66.150	143.435
Belarus	97.961	44.050	67.991	55.367	113.211
Endonezya	133.476	91.386	97.412	105.690	100.788
Hindistan	53.090	41.295	58.945	69.292	63.018
Portekiz	69.478	37.125	41.678	63.640	61.955
Romanya	50.287	27.025	28.429	41.011	42.159

Kaynak:Trademap

Tablo-15:Deriden eşya, 1000 \$

Ülkeler	2014	2015	2016	2017	2018
Tüm	992.878	650.513	614.087	778.308	943.209
Çin	601.494	370.168	292.259	411.964	486.249
İtalya	127.798	91.382	115.064	134.916	160.125
Hindistan	38.633	31.509	32.112	35.407	45.859
Fransa	41.725	26.963	32.984	35.382	44.866

Vietnam	34.423	30.305	31.697	32.885	32.904
Pakistan	13.855	9.851	15.136	18.189	20.214
Türkiye	26.209	14.792	3.975	10.567	14.670
Belarus	6.360	2.461	5.358	4.358	14.495

Kaynak:Trademap

6-Rusya'nın tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı üretimi

Sovyetler Birliği döneminde Rusya dünyanın belli başlı kumaş ve ayakkabı üreticilerinden biriydi. Birlik ülkeleri içerisindeki girdi konsolidasyonu ve halkın temel ihtiyaçlarının karşılanmasına dönük planlama ve politikalar çerçevesinde söz konusu yüksek üretimin gerçekleştirilmesi mümkün olabiliyordu. Ancak Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı üretiminde önemli bir gerileme yaşandı. 2017 yılı itibarıyla bakıldığında dünya toplam pamuklu kumaş üretimi yaklaşık 30 milyar metrekare olup, bunun içerisinde Rusya'nın payının 1,4 milyar metrekare olduğu görülmektedir.

Bugün dünyada kumaş üretiminin işçilik maliyetlerinin ucuz olduğu Çin, Hindistan, Bangladeş, Endonezya ve Pakistan gibi ülkelerde yoğunlaştığı görülmektedir.

Genel olarak Rus hafif sanayi pazarının %30 unu yerli ürünler oluşturmaktadır. Bununla birlikte Rusya'da tekstil ve konfeksiyon üretiminin artırılmasına dönük bazı politikalar bulunmaktadır. Rusya'da hafif sanayi içerisinde yerli üretimin payının 2025 yılına kadar %50 çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu oran halihazırda 25-30 aralığındadır. Tekstil açısından da özellikle ülkenin var olan petrokimya imkanlarına dayanacak sentetik kumaş üretiminin ön plana çıkarılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan son 10 yılda Rusya'daki kumaş üretiminde belli bir artış sağlandığı da görülmektedir.

Tablo-16:Üretim gelişmeleri

	2010	2014	2015	2016	2017
Kumaş, dokuma (milyon metrekare)	3369	3995	4530	5426	5998
Ayakkabı (milyon çift)	103	109	92	91	120

Kaynak: Rusya Federal İstatistik Servisi

Tablo-17:Rusya tekstil ve diğer ürünler imalatı-detay

	2016	2017
Bitmiş kumaşlar, mln. metrekare	5426	5998
pamuktan dokuma kumaşlar	681	730
yün dokuma kumaşlar	9,1	9,8
keten dokuma kumaşlar	22,1	22,9
sentetik filament ipliklerinden ve suni filament ipliklerinden dokunmuş kumaşlar (elyaf dahil)	291	414
dokunmamışlar (pamuk verniği hariç)	3879	4330
Halı ve kilim, mln. metrekare	19,6	24,1
Örme ve tığ işi çorap, mln. çiftleri	217	213
Örme veya tığ işi ürünler, mln. adet.	122	142
paltolar, yarı paltolar	1,1	1,2
ceketler	2	2,6
takım elbise ve topluluklar	4,7	5,1
kadın veya kız çocuk elbiseleri	4,1	5
erkek ve erkek çocuk gömlekleri	3,1	3,1
doğal kürklü çocuk paltosu, siz. adet.	0,3	0,3
çocuk örme ve tığ işi çoraplar, mln. çiftleri	51,6	53,8

Kaynak: Federal İstatistik Servisi

7-Sonuç ve değerlendirme

1.Tekstil ve konfeksiyon sektörü genel olarak Türkiye'de istihdam, üretim ve ihracat açısından önemli katkı sağlayan bir sektördür. 2017 yılında tekstil ve konfeksiyon sektöründe yaklaşık 1 milyon istihdam söz konusu olmuştur. Tekstil ve konfeksiyon üretiminin imalat sanayi içerisindeki payı ise yaklaşık %17 civarındadır.

2.Türkiye 2018 yılında 15 milyar dolar tutarında örülmüş ve örülmemiş giyim eşyası ihracatı gerçekleştirmiştir. Deri, kürkler, ayakkabı, halılar ve pamuk gibi grupları da birlikte aldığımızda 2018 yılında yaklaşık 29 milyar dolarlık bir ihracat söz konusudur (Tablo-5).

3.Bununla birlikte sektörün bazı sorunları olduğu ve yeni bir atılıma ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır. Ancak tekstil sektörüne ilişkin sorunların öncelikle genel ihracat politikaları ve sorunları içinde ele alınmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

4.Türkiye'de genel olarak mal ve hizmet ihracatının Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya (GSYİH) oranı 1980 yılında %5,2, 1990 yılında %13,4, 2000 yılında % 19,4, 2010 yılında %21, 2017 yılında %24 olmuştur. On yıllık dönemler itibarıyla bakıldığında söz konusu oranın artışında bir yavaşlama olduğu görülmektedir. Dolayısıyla öncelikle 80'li ve 90'lı yıllara benzer yeni bir sıçrama sağlayacak politikalara ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

5.Türkiye'de yatırımları ve ihracatı teşvik etmeye dönük mevzuatın ve bunu uygulayan kurumların yeni bir koordinasyon ve konsolidasyona, hedef alınacak sektörlerin çok daha etkili bir şekilde desteklenmesini gündeme getirecek bir yapıya kavuşturulması gerektiği düşünülmektedir.

6.Bugün Türk ihracatçısının içinde olduğu temel sorunlar; finansman maliyetleri, kur dalgalanmaları, girdi ve enerji maliyetleri, vergi maliyetleri gibi sorunlar yanı sıra ar-ge harcamaları, markalaşma ve bilinirliğin yeterince arttırılamamasından kaynaklanan sorunlardır. Ayrıca mevcut pazarlardaki istikrarın korunması da önemli görülmektedir. Her ülkeye özgü pazar yapısının ve özellikle tüketici tercihlerindeki gelişmelerin takip edilmesi önem taşımaktadır.

7.Örneğin Moskova gibi AVM mağazacılığının yaygın olduğu ve yüksek kira maliyeti olan şehirlerde devlet desteklerinin kira ile ilgili unsurlarının farkı uygulanabileceği düşünülmektedir. İhracatçılara sağlanan devlet desteklerinin ülkelerdeki kriz benzeri durumlarda süre ve kapsam olarak farklılaştırılması da söz konusu olabilir.

8.İhracatçılara kullanılan Eximbank kaynaklarının artırılması ve yurt dışındaki ithalatçıların da finansmanına, ülkesine göre stratejik destek sağlanması önemli görülmektedir.

9.Yerel paralar ile ticaret konusunda bankacılık alanında ve Merkez Bankalarının daha fazla işbirliği yapması ile ilerleme sağlanması durumunda tekstil sektörünün bundan olumlu etkileneceği düşünülmektedir.

10.Özellikle ülke bazında tekstil sektörü açısından önem taşıyan büyük fuarlara iyi hazırlanılması, tanıtım ve koordinasyon faaliyetlerinin artırılması önemli görülmektedir.

11.Rusya pazarında 90'lı yıllarda bavul ticareti ile başlayan ticaret alışkanlıklarının pazarda yaşanan yeni gelişmeler, tüketici tercihleri ve ülke düzenlemeleri dikkate alınarak buna göre adapte edilmesi önemli görülmektedir. Gümrükleme, etiketleme gibi ülke mevzuatı ve uygulamalarının dikkatle izlenerek resmi ve meşru yolların titizlikle uygulanması önemli görülmektedir.

12.Basitleştirilmiş Gümrük Hattı uygulamasından tekstil sektörünün daha fazla yararlanması açısından özellikle standart nitelikte olan ve markalaşmış ürünlerin önemli olduğu düşünülmektedir.

13.Türkiye'nin tekstil, konfeksiyon, ayakkabı ve kürk grupları açısından Rusya'ya 2018 yılında yaptığı ihracat yaklaşık 750 milyon dolar civarındadır. Rusya'nın aynı grupta dünyadan yaptığı ithalatın yaklaşık 13 milyar dolar olduğu dikkate alındığında Türkiye'nin payı (%5,7) yeterli görülmemektedir.

14.2017 yılı itibarıyla bakıldığında dünya toplam pamuklu kumaş üretiminin yaklaşık 30 milyar metrekare, Rusya'nın payının ise 1,4 milyar metrekare olduğu görülmektedir. Rusya'da ham madde üretimi ve işçilik maliyetleri açısından bazı dezavantajlar söz konusu olup, yeni tesisler için yatırım ve finansman imkanları gerekmektedir.

15.Rusya'da hafif sanayi içerisinde yerli üretimin payının yüzde 30'lardan 2025 yılına kadar %50'ye çıkarılması amaçlanmaktadır. Tekstil açısından belirlenen hedefler kapsamında özellikle ülkenin var olan petrokimya imkanlarına dayanacak sentetik elyaf üretiminin ön plana çıkabileceği değerlendirilmektedir.

16.Sektör açısından önemli bir konu da etiketleme uygulamasıdır. 2017 yılı Aralık ayında imzalanan Hükümet Kararı ile 2024 yılına kadar, ürün işaretlemesine ilişkin tek bir ulusal sistem kurulması kararlaştırılmıştır. Söz konusu sistemin; tütünden, ilaca; giyim eşyasından bebek mamasına kadar tüm eşyayı kapsaması planlanmaktadır. Uygulama ayakkabı grubunda 1 Temmuz itibarıyla başlamış durumdadır. Bu nedenle Türk ihracatçıları açısından söz konusu gelişmelerin yakından takip edilmesi önem taşımaktadır.

17.Türkiye'de %4 olan internetten satış oranı Rusya'da %12 seviyesindedir. Hali hazırda Rusya'da internet mağazacılığı gün geçtikçe güçlenmekte ve giyim firmalarının da bu platformlarda yer alması zorunlu hale gelmektedir. Bununla birlikte söz konusu platformların satış bedelinin %30'una varan kesintileri dikkate alındığında firmaların bir araya gelerek hareket etmesi ya da söz konusu platformlara ilişkin maliyetlerini azaltmaya dönük çalışmaları önem kazanmaktadır. Bir diğer husus da Yandex'in Türk ürünlerine dönük girişimidir. Bu ve buna benzer alanlardaki çalışmalar ve bunların geliştirilmesinin ihracatçılar için olumlu sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir.

18.Moskova gibi büyük şehirlerde özellikle Türk tekstil ve gıda firmalarının ürünlerini toptan ve/veya perakende pazarlayabileceği ve dağıtımını yapabileceği merkezlere (show room, depo, ofis) ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Bu tür mekanların, firmaların bir araya gelmesi, ilgili birlik ve odalar ve ayrıca devlet tarafından desteklenmesi suretiyle hayata geçirilebileceği düşünülmektedir.

19.Rusya'da ekonomik sorun yaşanan dönemlerde gelirlerin azalması ve Ruble'nin değer kaybetmesi nedeniyle genel olarak tekstil ve konfeksiyon ithalatı ve iç satışlar azalmaktadır. Ancak üst fiyat gruplarındaki ürünlerden orta alt fiyat grubundaki ürünlere doğru bir geçişkenlik olduğu da görülmektedir.

20.Türkiye'de yaşanan ekonomik sorunlar ise firmaları öncelikle enerji, finansman ve girdi maliyetleri üzerinden olumsuz etkilemektedir. Türk Lirasındaki zayıflamanın olumlu etkisi ise beklendiği kadar olmamaktadır. Diğer taraftan dışarıdaki mağaza büyümelerini Türkiye'den finansman suretiyle gerçekleştiren firmaların bu tür faaliyetleri de olumsuz etkilenebilmektedir.

21.Türk ürünlerinin fiyat-kalite korelasyonu açısından Rus tüketiciler için bilinirliği dikkate alınarak iki ülke arasındaki politika ve uygulama süreçlerinde konuya ayrıcalıklı bir önem verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca TİM ve benzer kuruluşların hedef pazar stratejileri açısından ev tekstilindeki gelişmeler başta olmak üzere Rusya pazarının yakından takip edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

22.Türkiye'deki büyük tekstil gruplarının üretim ve yarı üretim stratejilerinde Rusya ve Avrasya Ekonomik Birliğindeki diğer ülkelerin üretim imkanlarının bu pazarlarda daha etkin olmak açısından göz önünde bulundurulmasının yararlı olabileceği değerlendirilmektedir.